

OCENA Scenski dogodek

Kipar glasu

BLAŽ LUKAN

Irena Tomažin: Kot kaplja dežja v usta molka
 Maska Ljubljana
 premiera, 13. 11. 2008
 CD, dvorana Duše Počkaj
 zapis po prvi ponovitvi

Irena Tomažin je raziskovalka performativne funkcije glasu in v njeni novi predstavi je to najbolj očitno v prizoru, ko njen soperformer Primož Bežjak najprej nežno, potem pa vedno bolj agresivno mahipulira z njenim glasom oziroma, saj glas nastopa v povezavi z nosilcem, z njenimi govornimi organi in telesom v celoti. Medtem ko Irena poje preprosto melodično frazo, jo Primož pri tem moti in ovira, posega vanjo z nasilnimi haptičnimi in fizičnimi intervencijami, preprečuje glasu, da bi prihajal v slišnost, pači in krči njegovo pojavnost ter ga pred gledalca naseljuje v njegovi materialnosti: kot kipar glasu modelira njegov snovni korpus, le da je njegova tendenca precej destruktivna – ali vsaj dekonstruktivna. Gre torej za dekonstrukcijo glasu, za razkrivanje njegovega vira, njegove poti od vira skozi telo in njegove organe na svetlo oziroma v slišno, za pogled v strukturo glasu kot fizične forme, v njegov frekvenčni tok ter njegove

aleatorične izpade in prekinitve. Manipulacija glasu se izkaže kot performans par excellence, ki presega zgolj tehniko manipulativnega postopka, saj se performerkinina trpnost, s katero sprejema soperformerjeve posege, zdi več kot zgolj vdanost v »usodo«² žrtve: v njej se kaže vztrajnost glasu kot zagotovilo navzočnosti, kot njeno potrđilo, in več, kot njen določujoči emblema, ki ga ne dojemamo kot nasprotje molka, temveč molk sam vsebuje v svoji mogočni eksistenci.

Vse drugo se v primerjavi z opisanim prizorom v tej kratki etudi z beckettovskim pridihom zdi nedodelano: tako respiratorne vaje, ki se ne sestavijo v kompozicijo, kot gibalni intermezzi, ki ne prerastejo klasovskega ogrevanja, kot celotna dramaturška struktura, ki po nepotrebem prikriva svojo očitno kontingenco. Iz tega se sami po sebi izvzemajo prispevki Taa G. Vrhovca Sambolca (zvočna kompozicija), Jaka Šimenca (oblikovanje svetlobe) in Eme Kugler (oblikovanje prostora). Škoda bi bilo, če bi oba nadarjena ustvarjalca ostala samo pri tem oziroma zgolj pri mogočih sekundarnih (administrativnih) produkcijskih motivih za uprizoritev: vsekakor bi bilo vredno nadaljevati.